

ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО- ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

У Міжнародній науково-практичній конференції
студентів та молодих вчених

18-19 квітня 2024 року

Запоріжжя
Україна

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Запорізької обласної державної адміністрації
Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія»
Запорізької обласної ради

Ministry of Education and Science of Ukraine
Department of Education and Science of Zaporizhzhia Regional State Administration
Municipal Institution of Higher Education "Khortytsia National Educational and Rehabilitation Academy"
of Zaporizhzhia Regional Council

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених
«ОСВІТНІ І КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ
У МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ»

BOOK OF ABSTRACTS

of the V International scientific and practical conference of students and young researchers
"EDUCATIONAL, CULTURAL AND ARTISTIC PRACTICES IN THE CONTEXT OF UKRAINE'S
INTEGRATION INTO INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND INNOVATIVE SPACE UNDER WARTIME
CONDITIONS"

18-19 квітня 2024 року
April 18-19, 2024

Запоріжжя, Україна
Zaporizhzhia, Ukraine

*Рекомендовано до друку Вченою радою комунального закладу вищої освіти
«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради
(протокол № 7 від 16 квітня 2024 року)*

Редакційна колегія:

В. В. Нечипоренко (відповідальний редактор), доктор педагогічних наук, професор, Хортицька національна академія;
Н. М. Гордієнко, доктор соціологічних наук, професор, Хортицька національна академія;
М. С. Кудінова, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;
О. М. Галієва, кандидат психологічних наук, Хортицька національна академія;
О. О. Сташук, кандидат педагогічних наук, Хортицька національна академія;
Г. Б. Глущенко, старший викладач, Хортицька національна академія;
О. В. Макаренко, методист, Хортицька національна академія.

Бібліографічні редактори:

Єнєва С. В., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;
Прохорова С. П., бібліотекар-бібліограф, Хортицька національна академія;
Двореченцева А. С., методист, Хортицька національна академія.

О 72 **Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу** : збірник тез доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених (м. Запоріжжя, 18-19 квітня 2024 р.) / за заг. ред. В. В. Нечипоренко. Запоріжжя : Вид-во Хортицької національної академії, 2024. 1024 с.

Educational, Cultural and Artistic Practices in the Context of Ukraine's Integration into the International Scientific and Innovative Space under wartime conditions : Book of Abstracts of the V International scientific and practical conference of students and young researchers (Zaporizhzhia, April 18-19, 2024) / General editor V. Nechyporenko. Zaporizhzhia : Publishing House of Khortytsia National Academy, 2024. 1024 p.

ISBN 978-617-7929-16-0

Збірник містить тези доповідей учасників V Міжнародної науково-практичної конференції студентів і молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу», приуроченої до Дня науки в Україні та організованої науково-педагогічним колективом Хортицької національної академії у співпраці з українськими і зарубіжними партнерами. Опубліковані тези доповідей розкривають специфіку й інноваційний досвід розв'язання актуальних проблем освітніх і культурно-мистецьких практик у глобальному громадянському суспільстві з урахуванням наукових досліджень і практичної діяльності у галузях початкової освіти, корекційної педагогіки, спеціальної психології, фізичної терапії, ерготерапії, соціальної роботи та соціальної педагогіки, сучасних тенденцій розвитку мистецтва, дизайну, соціально-гуманітарних наук, менеджменту та туризму.

Збірник адресовано науково-педагогічним працівникам, аспірантам, студентам і широкому колу фахівців суспільно-гуманітарного профілю.

Редакційна колегія може не поділяти концептуальні ідеї авторів та інтерпретаційні підходи, репрезентовані у змісті тез. Відповідальність за достовірність поданих матеріалів, наведених цитат, статистичних та емпіричних даних несуть учасники та їхні наукові керівники згідно з юридичними й етичними нормами академічної доброчесності.

УДК 373.3:376-056.264(477)[37:001.83(100)]-044.247"36"

ISBN 978-617-7929-16-0

© Автори тез, 2024

© Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради, 2024

5. Голосніченко І. Правосвідомість і правова культура у розбудові Української держави. *Право України*. 2005. № 4. С. 24–25.

6. Дьоміна, О. С. Формування правової культури студентської молоді в умовах сучасного українського суспільства : автореферат дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.01. К. : Б. в., 2007. – 20 с.

Юрченко Світлана,
здобувач 4 курсу
спеціальності 231 Соціальна робота,
Хортицька національна академія
м. Запоріжжя, Україна.
Науковий керівник – **Клопота О. А.,**
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри психології та соціальної роботи
Хортицька національна академія
м. Запоріжжя, Україна

СОЦІАЛЬНА РОБОТА РЕЛІГІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Кожному громадянину в Україні гарантовано право на свободу совісті. Це право включає свободу мати, приймати і змінювати релігію або переконання за своїм вибором і свободу одноособово чи разом з іншими сповідувати будь-яку релігію або не сповідувати ніякої, відправляти релігійні культи, відкрито виражати і вільно поширювати свої релігійні або атеїстичні переконання.

Релігійні організації в Україні утворюються з метою задоволення релігійних потреб громадян сповідувати і поширювати віру і діють відповідно до своєї ієрархічної та інституційної структури, обирають, призначають і замінюють персонал згідно із своїми статутами [1]. Проте, функціонування релігійних організацій не обмежується віроповчальною активністю та культовою практикою. У діяльності конфесійних спільнот вагоме місце завжди відводилося місії соціального служіння [2].

Надання духовної, соціально-психологічної допомоги належить до традиційних напрямків роботи церков, релігійних об'єднань, які проводять активну діяльність у соціальній сфері. Як зауважує Филипчук С., «Соціальні негаразди в країні стимулювали церкву активно включитися в процес подолання кризових явищ у цій сфері. Одним із ефективних засобів роботи в цій царині є діяльність громадських організацій, створених релігійними організаціями або ж пересічними християнами. Така форма дозволяє церквам уникати упередження громадської думки щодо християнської соціальної роботи та діяльності певних, зокрема, протестантських конфесій» [3, 262].

В умовах воєнного стану, залучення громадськості до надання соціальних послуг стає особливо актуальним. Зараз в Україні діє багато релігійних організацій, для яких притаманний різний ступінь впливу віри на їхню соціальну активність та рівень співпраці з державними органами влади [4]. Соціально значуща діяльність релігійних організацій носить різноплановий характер: вони допомагають розв'язувати проблеми соціально незахищених верств населення; здійснюють духовну опіку людей, які перебувають у виправних закладах; допомагають будинкам-інтернатам і школам, облаштовують пункти харчування для нужденних; організовують дитяче дозвілля; створюють при храмах і монастирях дитячі центри різного спрямування; докладають значних зусиль в облаштуванні вимушених переселенців; здійсненні духовної опіки військовослужбовців на фронті та їх соціально-психологічної реабілітації тощо. Спрямованість та зміст діяльності релігійних організацій відповідають потребам суспільства, а тому держава і соціум, зі свого боку, мають всебічно сприяти діяльності релігійних організацій [5].

Релігійні спільноти здійснюють свої соціальні ініціативи через добровільні пожертви, спонсорські надходження від благодійних організацій, приватних осіб, одновірців як в Україні, так і за кордоном. З початком повномасштабного російського вторгнення потреба у наданні соціальних послуг набагато зросла, оскільки набагато збільшилася кількість осіб, які їх потребують. Для релігійних організацій України сьогодні є особливо важливим брати участь у вирішенні нагальних питань. Окрім традиційних напрямків соціальної роботи додалися нові, у зв'язку з чим багато релігійних організацій - від парафіяльних спільнот до великих міжнародних організацій значно розширили сферу своєї діяльності, допомагаючи внутрішньо переміщеним особам, організовуючи евакуацію, забезпечуючи їх

продовольчими і непродовольчими товарами, житлом тощо. Велика кількість протестантських церков відзначаються активною соціальною позицією [4].

Важливе завдання релігійних організацій полягає у наданні людям духовно-психологічної підтримки. В умовах війни дуже важливою є робота з духовними, психологічними травмами військовослужбовців, демобілізованих ветеранів та їхніх родин, поранених, осіб які втратили рідних тощо. У практиках надання релігійними організаціями духовної, морально-психологічної підтримки важливо поєднувати традиційні знання з сучасними здобутками в сфері психології, навчати священиків, пасторів у їхній пастирській роботі, керівників, членів церков, релігійних організацій надавати фахову психологічну допомогу. Відповідаючи на запитання «Які завдання є першочерговими для релігійних об'єднань під час війни?» в опитуванні, яке проводилося у 2022 р. центром Разумкова, найчастіше зазначалося надання психологічної допомоги (54%), допомогу Збройним силам України (45,5%) та допомогу у вирішенні соціальних і матеріальних проблем громадян (39,5%). Це доводить актуальність залучення релігійних організацій до вирішення соціальних, психологічних проблем пов'язаних із війною [6: 7].

Соціальна робота релігійних організацій характеризується багатовекторністю напрямків і, найголовніше - пошуків нових сфер, де така праця є необхідною та корисною суспільству. Так, сутність волонтерського руху за участю християнських конфесій полягає у створенні невеликих груп віруючих, які надають адресну соціальну, медичну та патронажну допомогу інвалідам, хворим, громадянам похилого віку, дітям-сиротам, опікуються засудженими в місцях позбавлення волі [6].

У якості узагальнення варто зазначити, що релігійні організації відіграють важливу роль у соціальній роботі, надаючи духовну підтримку, заохочуючи громадську діяльність, підтримуючи соціальну інтеграцію, підтримуючи громади та виступаючи голосом у вирішенні соціальних проблем. Вони створюють атмосферу співпереживання, співчуття, колективної роботи та сприяють розвитку позитивних стосунків у суспільстві. Релігійні організації можуть бути важливими партнерами уряду та державних установ у роботі із суспільством. Їхні цінності та підходи до соціальних питань можуть доповнювати та зміцнювати спільні зусилля щодо покращення добробуту громадян. Тому для досягнення спільних цілей у розвитку соціальної сфери важливо заохочувати співпрацю і взаєморозуміння між релігійними установами та іншими соціальними сферами.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про свободу совісті та релігійні організації». № 987-XII в редакції від 15.03.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/987-12#Text> (дата звернення:18.03.2024)
2. Токман В.В. Соціально значуща діяльність релігійних організацій України в сучасних суспільно-політичних умовах, 2017. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-09/relig_org_Ukr-953c2.pdf (дата звернення:17.03.2024)
3. Филипчук С. В. *Сфери релігійної та соціальної роботи громадських організацій Рівненщини*. Історія релігій в Україні і світі: збірник наукових праць, Вип. 3., 2010 С. 262-268.
4. Панько, О. Особливості соціальної роботи релігійних організацій: соціально-філософський аналіз. *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*, 5 (2), 2022. С. 65-75. URL: <https://doi.org/10.15421/342222> (дата звернення:18.03.2024)
5. Гнатківська Н. Соціальна діяльність релігійних організацій в Україні. Матеріали VII Всеук. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 26–27 квітня 2018 р. Тернопіль, 2018. С. 28-29. URL:http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/15084/1/10_Hnatkivska.pdf
6. Гаврілова Н. Урізноманітнення виявів соціального служіння релігійних спільнот. *Українське релігієзнавство*. 2008. № 48. С. 70-77.
7. Ранко, О., Behei, S. Соціальна робота церков та релігійних організацій в умовах війни в Україні. *Філософія та політологія в контексті сучасної культури*, 15 (2), 2023. Р. 29-39. URL: <https://doi.org/10.15421/352340> (дата звернення:18.03.2024)

Язиніна Ганна Миколаївна,
здобувач 1 курсу другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 053 Психологія,
Хортицька національна академія,
м. Запоріжжя, Україна
Науковий керівник – **Бочелюк В. Й.,**